

Undersökning av en strategisk miljöbedömning för plan

Detaljplan för
DP 387 Vård- och omsorgsboende – ”Kyrkbacken”
Heby kommun, Uppsala län

Enligt 6 kap. miljöbalken (1998:808) ska en kommun göra en strategisk miljöbedömning av plan, program eller ändring om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kommunen ska därmed *undersöka* om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (MB 5,6 §§). Därefter ska kommunen i ett *särskilt beslut avgöra* planens, programmets eller ändringens miljöpåverkan (MB 7 §).

I 4 kap. 33 b § plan- och bygglagen (2017:965) står att om en strategisk miljöbedömning inte ska göras, ska skälen för bedömningen anges i samband med de överväganden som legat till grund för planens utformning med hänsyn till motstående intressen och planens konsekvenser. Krävs en strategisk miljöbedömning ska en miljökonsekvensbeskrivning i den strategiska miljöbedömningen upprättas enligt 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken.

I syfte att fastställa om en plan, ett program eller en ändring medför betydande miljöpåverkan görs en undersökning. Undersökningen ska identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Kommunen ska även samråda med andra kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som kan antas bli berörda av planen eller programmet (MB 6 §).

Undersökningen utgår även från miljöbedömningsförordning (2017:966) som innehåller bestämmelser om miljöbedömningar enligt 6 kap. miljöbalken.

Information om planen

Detaljplan	
Handläggare	Mikael Byström
Planskede	Samråd
Area	25 800 m ²
Fastighetsbeteckning	Västerlövsta Klockargård 1:22, Västerlövsta Prästgård 1:13 och 2:1
Beskrivning av området	Området består idag av offentlig parkmark, samt privat ägd jordbruksmark (delyta som arrenderas, är idag planerad som begravningsplats). Väster om området finns villabebyggelse, åt söder och nordväst flerbostadshus. Nordöst och österut om området ligger kyrkan och äldre bostadshus, samt prästgård m.m. Norrut finns begravningsplats samt en ekonomibygnad för kyrkans fastighetsskötsel.
Planens syfte	Planens syfte är att bereda plats för ett nytt vård- och omsorgsboende för 80 platser centralt i Heby.

Enligt Miljöbedömningsförordningen 5 §, planens talan för eller emot en betydande miljöpåverkan

I vilken utsträckning...	
... anger planen förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser?	Planförslaget anger förutsättningarna för ett framtida vårdboende. Det kan komma påverka den öppna stadsbilden, del av kulturhistoriskt område och dagens jordbrukande. Dock anses planområdet och dess lokalisering bäst lämpad för förslagen utformning och markanvändning. Största delen av planområdet kommer bevaras som öppen grönyta. Driften av byggnaden kommer genom påskrivet genomförandeavtal vara energieffektiv (nära-nollenergibyggnad), dvs. uppvärmning och drift med förnybar energi och materialval som fungerar väl i lokala kretslopp. I detaljplanen kommer möjligheten för anläggning för solenergi möjliggöras.
... har planen betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför?	Planförslaget påverkar inga eventuella miljöeffekter från andra planer eller program.
... har planen betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt?	Planändringens utförande påverkar inte den ekologiska och sociala hållbarheten i något större perspektiv. Planändringen bidrar dock till en förbättrad boendemiljö och offentlig service vilket kan främja den sociala hållbarheten i ett mindre perspektiv.
... har planen betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen?	I de efterföljande tabellerna redovisas på vilket sätt planförslaget påverkar miljölagstiftning som områdesskydd, miljökvalitetsnormer, kulturmiljöer och naturmiljöer (ink ekosystemtjänster), samt på vilket sätt planförslaget ämnar följa gällande lagstiftning.

Krav- och uteslutningstabell

Nedan följer en krav- och uteslutningstabell för att reda ut om en undersökning eller strategisk miljöbedömning (SMB) ska genomföras eller inte (utifrån Naturvårdsverkets modell om strategisk miljöbedömning). Om någon av de första två parametrarna är aktuella behöver varken en undersökning eller en SMB inte utföras. Om någon av de efterföljande parametrarna är aktuella ska en SMB utföras.

Parameter	Ja	Nej
Upprättas planen enbart av finansiella eller budgetära skäl? (MB 6 kap 3 §)		X
Är det en plan som enbart tjänar för totalförsvar eller räddningstjänsten? (MB 6 kap 3 §)		X
Kan genomförandet av planen omfatta verksamhet/åtgärd som kräver Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap. 2 a § MB?		X

Anger planen förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som listas i 2 § 2 p. a-g eller som nämns i 6 § miljöbedömningsförordningen?		X
---	--	----------

Undersökning av behovet av en strategisk miljöbedömning

Enligt miljöbalken (1998:808) 6 kap. 6 § p. 1 ska kommunen identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan och därmed om en SMB behöver utföras eller inte.

Förändringar i samband med ny detaljplan			
Parameter	Ja	Nej	Ev. kommentar
Påverkas stora orörda områden?		X	
Påverkas ekologiskt känsliga områden? (främst områden med instabila produktionsförhållanden och ogynnsamma återväxtförutsättningar, områden som inrymmer växt- och djurarter som är utrotningshotade samt områden i övrigt som är särskilt ömtåliga och som samtidigt inrymmer särskilda ekologiska värden)		X	
Ökar exploateringen?	X		Planerad byggnad blir ca 2400 m ² byggnadsarea (BYA). Ytterligare ca 2800 m ² hårdgjord yta i form av parkeringar, sophus, vändplats mm.
Strider planen mot miljökvalitetsnormerna för luft?		X	Planerad bebyggelse kommer inte påverka MKM luft. Idag är tre av kommunens vårdverksamheter (vård- och omsorgsboende, hemtjänst samt korttidsboende) utspridda inom kommunen vilket genererar fler leveranstransporter jämfört med planförslaget där verksamheterna är samlade. Färre leveranser med lastbil = mindre miljöpåverkan. Byggnationen kommer inte heller innebära ett slutet gaturum samt att planerad allmän platsmark park kommer innebära nyplantering av träd och annan vegetation. En objektiv skattning av luftkvaliteten inom Heby kommun utfördes under våren 2018 (Dnr 2018/34). Sammanfattningsvis är förutsättningarna för god luftkvalitet i Heby kommun goda. Några större vägar passerar genom kommunens orter, och det finns några

			belastade gaturum, men bebyggelsen är låg med få partier med instängande byggnadskorridorer. Skattningen visar inte på några akuta åtgärdsbehov.
Strider planen mot miljö kvalitetsnormerna för vatten?		X	Säkerställs genom dagvattenutredning
Förändras landskaps-/stadsbilden?	X		Stadsbilden kommer förändras då planerad bebyggelse kommer bli upp till 3 våningar högt.
Medför planen negativa effekter som gör att kompensationsåtgärder måste antas?		X	
Krävs anmälan eller tillstånd för inkluderande förslagna verksamheter inom planområdet?	X		Del av planområdet innefattas av sekundärt vattenskyddsområde. Vid pålning och anläggande av bergvärme kan tillstånd behövas.
Påverkas den biologiska mångfalden och/eller ekosystemtjänster?		X	Den lilla bit åkermark som försvinner har minimal påverkan på ekosystemtjänster. Alternativet att tvingas utnyttja annan mer produktiv jordbruksmark är ett sämre alternativ. Planen innebär ingen eller liten påverkan om man ser till helheten i kommunen.
Betydande miljöpåverkan	Nej		

Gällande reglering och skyddsvärden				
Parameter	Stor påverkan	Liten påverkan	Ingen påverkan	Ev. kommentar
Riksintresse natur			X	
Riksintresse kulturmiljö			X	
Riksintresse friluftsliv			X	
Riksintresse rörligt friluftsliv			X	
Riksintresse vattenförsörjning			X	
Riksintresse energidistributionsanläggningar			X	
Riksintresse vägar och järnvägar			X	Angränsar till riksintressen för transport.
Riksintresse, områden med särskilda riktlinjer			X	
Riksintresse, värdefulla ämnen och mineral			X	

- MARK OCH PLANERING -

Nationalpark			X	
Naturreservat, kulturresevat		X		Planområdet finns inom kommunalt utpekad kulturhistoriskt viktigt område (Järnvägs- och kyrkomiljöer), Kulturminnesvårdsprogram Heby Kommun 1986 (då planerat och avsett som framtida kyrkogård)
Naturminne, kulturminne (fornlämningar, byggnadsminne, kyrka etc.)		X		Ligger i anslutning till Västerlövsta Kyrka (RAÄ Västerlövsta 318:1)
Natura 2000-områden			X	
Strandskydd, vattenskyddsområde		X		Området ligger ungefär till hälften inom sekundärt vattenskyddsområde (Grundvattentäkten Enköpingsåsen Heby-Härnevi).
Höga naturvärden (Biotopskydd, fågelskyddsområde samt hotade, fridlysta eller rödlistade arter)			X	
Natur-/kultursamband, historiska samband		X		Historisk prästlönemark exploateras.
Förändrad grönstruktur (enligt regionens grönstrukturplan)			X	
Jordbruks- och skogsmark		X		Del av planområdet har varit arrenderad jordbruksmark (arrende uppsagt).
Yrkesfisket, jaktmarker			X	
Regionala intressen (miljömål, planprogram)			X	
Kommunala intressen (miljömål, Andra DP, FÖP, ÖP, planprogram)		X		Påverkar del av område utpekad i Heby kommuns kulturminnesprogram
Betydande miljöpåverkan	Nej			

Miljöeffekter				
Parameter	Stor påverkan	Liten påverkan	Ingen påverkan	Ev. kommentar
Mark		X		
Vatten			X	
Klimat (ex. vind, temperatur)			X	

- MARK OCH PLANERING -

Föroreningar (mark, vatten och luft)			X	
Risk för översvämning, skyfall			X	
Risk för ras, skred, erosion eller sedimentation			X	
Vegetation			X	
Djurliv			X	
Miljöpåverkan på omgivningen		X		
Betydande miljöpåverkan	Nej			

Hälsoeffekter				
Parameter	Stor påverkan	Liten påverkan	Ingen påverkan	Ev. kommentar
Buller			X	En bullerutredning för omkringliggande och tillkommande buller kommer genomföras.
Vibrationer/skakningar			X	
Farligt gods			X	Planområdet ligger i närheten men med tillräckligt avstånd (>150 m) till farleder för farligt gods (järnväg och riksväg).
Ljus			X	
Strålning			X	
Lukt			X	
Radon			X	
Elektromagnetiska fält			X	
Närhet till djurhållning			X	
Säkerhet (ex. brand, explosion)			X	
Hälsofara, säkerhet, olycksrisk			X	
Betydande miljöpåverkan	Nej			

Hushållning med mark, vatten och andra resurser (hållbar resursanvändning)				
Parameter	Stor påverkan	Liten påverkan	Ingen påverkan	Ev. kommentar
Mark och vattenanvändning			X	
Naturresurser			X	
Infrastruktur (transporter, energiförsörjning, VA, digitala förbindelser)			X	
Rekreation och rörligt friluftsliv			X	
Offentlig och kommersiell			X	Positiv påverkan –

- MARK OCH PLANERING -

service				tillkommande av vårdboende
Betydande miljöpåverkan	Nej			

Miljökvalitetsmål				
Parameter	Stor påverkan	Liten påverkan	Ingen påverkan	Ev. kommentar
Begränsad klimatpåverkan			X	
Frisk luft			X	
Bara naturlig försurning			X	
Giftfri miljö			X	
Skyddande ozonskikt			X	
Säker strålmiljö			X	
Ingen övergödning			X	
Levande sjöar och vattendrag			X	
Grundvatten av god kvalitet			X	
Myllrande våtmarker			X	
Levande skogar			X	
Ett rikt odlingslandskap		X		
God bebyggd miljö			X	
Ett rikt växt- och djurliv			X	
Betydande miljöpåverkan	Nej			

Slutsats
Planförslaget syftar till att anlägga ett framtida vård- och omsorgsboende. Det kan komma påverka den öppna stadsbilden, del av kulturhistoriskt område och dagens jordbrukande. Stadsbilden kommer förändras då byggnad planeras bli 3 våningar högt. Planområdet ligger i anslutning till Västerlövsta kyrka som är utpekad som en kulturhistoriskt viktigt plats. Planområdet påverkar därmed del av område utpekad i Heby kommuns kulturminnesprogram (den del som varit planerad för framtida kyrkogård). Största delen av planområdets kvartersmark har tidigare varit arrenderad jordbruksmark. Dock anses planområdet och dess lokalisering bäst lämpad för förslagen utformning och markanvändning. Största delen av planområdet kommer bevaras som öppen grönyta (allmän platsmark park samt även friytor inom kvartersmark). Driften av byggnaden kommer genom skrivet genomförandeavtal vara energieffektivt byggande (nära-nollenergibyggnad) samt att uppvärmning och drift ska ske med förnybar energi och materialval som fungerar väl i lokala kretslopp. I detaljplanen kommer möjligheten för anläggning för solenergi möjliggöras. Miljökvalitetsnormerna för vatten säkerställs genom en dagvattenutredning och eventuell bullerpåverkan från ökad trafik utreds genom en bullerutredning. Genom att ta hänsyn till närliggande kulturhistoriskt område och den idag öppna åkermarken genom lokalisering av byggnad och bevarande av grönytor samt utreda eventuell påverkan av planförslaget bedöms förslaget av kommunen inte ha någon betydande miljöpåverkan.